

schriftuurlijk spreekt hij dan ook reeds van Christus als veldheer en ons als soldaten, die Zijn veldteken dragen en onder Zijn commando staan!

Maar waar het mijn bedoeling niet is een breedvoerige bespreking te geven van een van beide geschriften, daar volsta ik nu met een enkele verwijzing naar het werk van dien grooten Reformatoren, bij wien we nog allen op school willen gaan.

Hetgeen gezegd is, is voldoende om staande te houden, dat Thomas den dienst van leidsman voor ons niet kan waarnemen.

Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat zijn boek verholen lectuur zou zijn. Op die manier houden we er geen index op na.

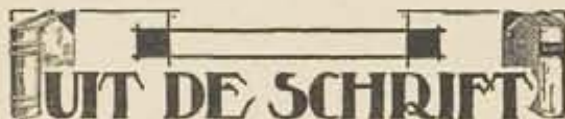
Maar als wij het ter hand nemen, dan doen we dat niet om ingelicht te worden over de navolging van Christus, maar alleen om met belangstelling kennis te nemen van de gedachten, die te dezer zake door Rome werden gekoesterd en gepropageerd. Als zoodanig is het uitermate instructief.

Maar er is dan toch reden te over ons op de navolging van Christus te bezinnen. Te meer zijn we daartoe geneigd, omdat dit vraagstuk telkens weer aan de orde wordt gesteld.

Het wordt telkens weer ter sprake gebracht door voornamelijk buiten-kerkelijke bewegingen. Zoo denk ik vooral aan de zgn. Buchmanbeweging. Zij, die daarmede sympathiseeren, spreken steeds van geleid worden en volgen, ja, voeren eigenlijk de pretentie, de navolgers van Christus bij uitnemendheid te zijn. Maar dan is het ons recht en tegelijk onze taak deze geesten te beproeven of ze uit God zijn. We kunnen dat niet anders doen dan door de Schrift zelf uitspraak te laten doen.

Y.

J. K.

Lijdens-vrucht.

En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn. Doch daarna geeft zij een vreedzame vrucht der gerechtigheid degenen, die door dezelve geoefend zijn.

Hebr. 12:10.

Er is niet alleen lijdens-pijn.

Er is óók lijdens-zégen, lijdens-vrucht.

Daarvan spreekt óók Hebr. 12.

't Teekent eerst het wezen van dien zegen: „de vreedzame vrucht der gerechtigheid“.

Gerechtigheid is: overeenstemming met Gods wil, het eenswillend en blijmoedig aanvaarden van Zijn wil. Zij kan vrucht van lijden zijn. 't Lijden besnoeit de zelf-wil van ons hart. Het doodt ons zelfzuchtig, stofgebonden, ijdel-eigenzinnig begeeren; het buigt en breekt den aangeboren onwil tegen God; het leert zeggen, dat Zijn wil alleen is heilig en goed. Het maakt u, wat ge door wederbarende genade alleen zijn kunt: kind.

Die vrucht is vreedzaam. Zij bergt in zich: vrede. Wie eenswillend met z'n God het lijden uit Zijn Vaderhand aanvaardt, smaakt Zijn gemeenschap; hij krijgt vrede met z'n lot en leert wel psalmen zingen in den nacht.

Hoe menig ziek- en sterfbed heeft ervan getuigd! Hoe menig beangstigend Luz is in 't smaken van dien vrede geworden tot Bethel.

Hoe menige lijdens-diepte werd zóó tot poort des hemels.

De schrijver van den Hebr. brief teekent ook het karakter dezer lijdensvrucht.

Ze is niet onnatuurlijk. „De kastijding, als zij tegenwoordig is, is geen zaak van vreugde, maar van droefheid“.

Wij kennen geen lijdens-verheerlijking om het lijden zelf. En nog minder willen wij ons „vermanen“ tot het onnatuurlijke Stoïcisme, dat geen pijn wil laten blijken.

De kastijding is zaak van droefheid en we mogen weenen, klagen, snikken als God breekt, waar wij hadden willen bouwen. 't Geloof kweekt nooit onnatuur. 't Negeert de droefheid niet en het is nimmer vlucht uit de werkelijkheid.

Voorts: deze lijdens-zegen groeit. Ze is echt vrucht. Er is tijd voor noodig. 't Is geen wonderboom, zoo maar voltooid. Hij rijpt uit dagen, mis-schien wel tijden van gebod.

Hij komt „daarna“.

Soms ongezien en ongeweten; soms als de pijn reeds was verstild.

Wat terstond jubelt, als de slagen vallen, verstomt veelal even schielijk.

Job's momenteele aanbidding: „De Heere gaf, de Heere nam, de naam des Heeren zij geloofd!“ werd spoedig achterhaald door den vloek, waarmee hij zijn geboortedag verwenschte en eerst „daarna“, daarna heeft hij het gestameld: „Met het oor des gehoors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog!“

Er is gevaar in te haastig klagen.

Er is óók gevaar in te haastig roemen.

Ook hierin heeft alles zijn bestemden tijd. Gods tijd. Hij laat de lijdensvrucht groeien. Hij geeft psalmen in den nacht. Hij leert roemen in verdrukkingen en doet ons in Zijn uur Zijn beeld aanschouwen in het graveersel des lijdens.

Dan zegt Hij: o mijn kind!

En gij zegt: o mijn God!

Waar rijpt deze vreedzame vrucht?

Ze wordt gevonden bij degenen, die er door geoefend worden.

Letterlijk staat er: die er door gegymnastiseerd worden. Zooals in het gymnastieklokaal de zware, onhandelbare toestellen staan en gij, zoo ge uw krachten wilt trainen, toch stellig niet kunt volstaan met enkel toeschouwer te zijn, maar moet aanpakken en oefenen, zoo óók in de lijdensschool van uw God.

Menig Christen beredeneert alleen deze dingen; hij vat het lijden niet aan, en houdt zich enkel toeschouwer. Sommigen zijn vol critiek over Gods lijdens-materiaal en laten het in onwilligheid des harten onaangeroerd staan.

Is het dan wonder, dat van lijdens-vrucht weinig wordt bespeurd?

Dat de wereld dien zegen niet kent, is te verstaan.

Maar dat hij zoek is in zoo menig Christen-leven, bewijst, dat men het zich laten oefenen naliet.

Oefen u toch in geloovige lijdens-aanvaarding.

Oefen u tot lijdens-waardeering in Gods licht.

Oefen u door gebed: neem uw kruis op, verloochen uzelf en ga achter Jezus!

Theoretiseer niet over het lijden. Maar draág het, verdraág het, om 's Vaders wil.

Dan rijpt de vrucht, vol van gerechtigheid en vrede!

„In dalen van kwalen en bittere nachten, Bedroeft Gij, beproeft Gij, o God uw lam Opdat 'teens kan verdragen Uw prachten Van sterrebloesem en van zonnevlam.“

„Zoo gij gelóóft, gij zult de heerlijkheid Gods zien.“

VAN HERKSEN

KERKELIJK LEVEN

De scheuring in Amerika. (XVIII.)

(Intermezzo: antwoord aan ds D. Zwier, V.)

Nog twee plaatsen uit de Schrift resten ons ter bespreking: Ezechiel 33:11, en Ezech. 18:23.

Beide zeggen vrijwel hetzelfde. De eerste luidt in Noordtzijs vertaling:

„Zeg tot hen: zoo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heer Heere, geen lust heb Ik in den dood des goddeloozen, maar hierin, dat de goddelooze zich bekeert van zijn weg en leeft. Bekeert u, bekeert u van uw boose wegen! Waarom zoudt gij toch sterven, huis Israël?“

De tweede plaats:

„Zou Ik dan een veelgevallen hebben in den dood des goddeloozen, spreekt de Heer Heere?! Niet veel meer daarin, dat hij zich bekeert van zijn weg en leeft?“

Het is mij niet geheel doortichtig, hoe men op zulken „grond“ kan willen betoogen, dat er een gunstige gezindheid Gods jegens de menscheit in het algemeen is... Want:

a. Vooreerst gaat het hier niet over de menscheit in het algemeen, maar over Israël. Over het volk van het verbond. Heeft misschien mede ook om die reden dr A. Kuyper in zijn Gemeene Gratie, volgens tekst-register, op deze plaatsen als eventuele bewijsgronden voor de gemeene-gratie-leer maar niet eens gelet?

b. Intusschen, we zullen daar verder niet op ingaan. Wie aan de uitspraak algemeene strekking wil toe-kennen, moge wat ons betreft dit doen. We willen hem zelfs tegemoet komen: in 18:4 heet het:

„Zie, alle zielen zijn van Mij; zooveel de zielen der vaderen als de zielen der zonen zijn van Mij.“

Noordtzijs merkt hierbij op:

„Hier teekent hij den mensch allereerst naar zijn goddelijke afkomst: geschapen door het indragen van den goddelijken levensgeest in de aardsehe stof, welke op deze wijze niet DRAGER wordt van 'een levende ziel', maar welke zoo zelf een 'levende ziel' wordt (Gen. 2:7). Maar ook wordt hier Gods volstrekt eigendomrecht over iederen mensch scherp geaccentueerd. Dat kan door niets en door niemand worden beperkt, ook niet door de verhouding, waarin de zoon tot den vader staat.“

Tot zoover Noordtzijs, die hier dus het eigendomsrecht van God over alle menschen naar voren brengt, en daarna herinnert, als hij aan 33:11 toegekomen is.

c. Welnu, zelfs als men Ezechiel's woorden 'n exclusieve aanwendbaarheid op de verbondsgemeenschap ontzegt, en de „goddeloozen“, over wie het hier loopt, óók onder de „buitenkerkelijke“ zoekt, zelfs dan staat hier niets van een gunstige gezindheid Gods jegens de konkrete

menschen. Er staat niets anders, dan dat bekeering God verheerlijkt, Hem welbehagelijk is. En voorts, dat de dood, de straf Zijn lust niet is. Waarop gewezen wordt, opdat de heilichheid van zijn Wezen dat alles weerstaan moet wat met dat Wezen in strijd is, niet den dood bringe over Israëls huis“ (Noordtzijs).

d. Indien deze uitspraak werkelijk de gezindheid Gods over den konkreten mensch als een gunstige zou doen zien, dan zou men straks moeten trachten, op een of andere manier een brug te slaan van dezen tekst tot andere plaatsen, waar we lezen, dat de Heere zal „lachen“ in het verderf. En als de hehr. term voor lust-hebben (ch-f-ts) wederom zulk een gezindheid zou involveeren, komen we voor vreemde conclusies. In Num. 14:8 spreken Jozua en Kaleb: indien de Heere welgevallen in ons heeft, (ch-f-ts) zal hij ons dat land doen binnentrekken. Maar Amos 9:7 waarschuwt hen, die later uit dit bloote feit zoo vergaande conclusies trekken... juist ten aanzien van Gods gunstige gezindheid: 't is waar, zegt Amos, dat de Heere u uit Egypte, en door de zee, en door de woestijn heeft gebracht; maar... Hij bracht óók die filistijnen over een zee, uw benedenburen; en Hij bracht óók de Syriërs door een woestijn, uw bovenburen. Pas op, dat gij niet de feiten losmaakt van het geloof. Niet van den Messias. Want het Woord des Heeren, zoo valt Jesaja in, zal doen wat Hem behaagt (ch-f-ts); en daaronder valt ook de verharding en de verstokking van wie het hoort, doch zich niet bekeert. Hij doet al wat Hem behaagt (ch-f-ts), Jes. 55:11; Ps. 115:3; ook als Hij de afgodendienaren gelijk maakt aan hun zotte afgoden. De synode van Kalamazoo zegt: de Heere heeft geen lust (ch-f-ts) aan den dood van den zondaar. Maar in I Sam. 2:25 vernemen we, dat de zonen van Eli niet luisterden naar de vermanende stem van hun vader. En waarom niet? Omdat de Heere er lust in had, besloten had (ch-f-ts) hen te doodden! Schijnbaar (!) is dat vlak het omgekeerde; en zeker is het ook het omgekeerde, indien de uitspraak, waarop Kalamazoo wijst, over de gezindheid van den Heere zou handelen. Laat men echter met ons deze hypothese varen, dan wordt de zaak gauw doorzichtig. De vader Eli mag, en moet dan zeggen tot zijn zonen: bekeert u, kinderen van Eli, want Jahwe heeft geen lust aan uw dood; dat is de geopenbaarde wil, het bevel, dat gij hebt op te volgen; Hij haat de zonde. Maar daarnaens staat nu, achteraf ons meegedeeld, dat wat den verborgen wil, den besluts-wil, betreft, Jahwe wel lust had aan hun dood, qua rechtmatige bezoldiging; mede daarom verhardden zij zich tegen de vermaning in; zooals immers goddeloosheid behalve smet ook straf is. En in dien verborgen wil komt juist de gezindheid Gods voor den dag.

e. Juist dat vraagstuk van Gods lust, welbehagen, wil, ch-f-ts, is door de dogmatiek nu al vele eeuwen met uiterste distinctie behandeld. Van de eerste dagen af vindt men de onderscheidingen, die nog vandaag in onze leerboeken staan. Openbare en verborgen wil. Voor-gaande wil, volgende wil. Wil des besluts, wil des bevels. Kom bij de remonstranten, kom bij de gereformeerden, kom bij de thomisten, kom bij de mystieken, ze hebben er den mond van vol. Al die dogmatische onderscheidingen beoogen, ons duidelijk te maken, dat men niet zoo maar een bevel tot een openbaring van de gezindheid van den Wetgever, en niet zoo maar een onderstelde gezindheid van den Wetgever tot maat-staf voor eigen oordeel nemen mag. Maar hoe zou dan het zware probleem van Gods gezindheid jegens de verworpenen (in één rij ditmaal met verkorenen geplaatst) kunnen zijn afgedaan onder beroep op dergelijke plaatsen?

We haasten ons naar het einde. Naast Schriftplaatsen beroept de synode zich óók op de belijdenis. Twee teksten worden aangehaald: Dordtsche Leerregels, II, 5, en III—IV, 8, 9.

We lezen de eerste:

„Voorts is de belofte des Evangelies, dat een iegelyk, die in den gekruisigden Christus gelooft, niet verderf, maar het eeuwige leven hebbe; welke belofte allen volkeren en menschen, tot welke God naar zijn welbehagen zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekeering en geloof.“

Maar hoe kan men deze uitspraak alzóó hanteeren? Al aanstonds wordt hier opgemerkt, dat Gods welbehagen aan het ééne volk wel, aan het andere niet het evangelie doet komen. De „menscheit in het algemeen“ is dus dadelijk verdwenen van het tapijt, ze valt buiten het gezichtsveld. En wat moet men dan voorts „zonder onderscheid“ hun, die onder de beademing van het evangelie komen, verkondigen? Dat God zóó en zóó gezind is? O neen. Een belofte, benevens een bevel. Geopenbaarde wil aldus. Tot welken geopenbaarden wil ook reeds de dreiging behoort; want als geloof en bekeering inhoud van een bevel zijn, dan wordt straf gedreigd aan wie neen zegt. Bovendien is de belofte zeer individueel gesteld: wie gelooft, die wordt niet verdorven. De „menscheit in het algemeen“ heeft hier niets mee te doen, en over Gods gezindheid jegens haar is geen woord gerept. Wel wordt, vlak omgekeerd, in de „Verwerping der Dwalingen“, de waarschuwendende vinger opgeheven tegen wie al te vlót over die gezindheid oordeelen wil; want de synode van Dordrecht heeft, nadat ze bovenvermelde uitspraak formuleerde, ook de dwaling van hen verworpen, die „het onderscheid tus-schen verwerving en toeëigening daartoe gebruiken, opdat zij den onvoorzichtigen en onervarenen dit gevoelen zouden kunnen implanten, dat God, zooveel Hem aan-

gaat,
van C
meede
en he
dat zu
dewel
onders
aan di
lijk in
ander
Dat
aanzel
hier v
dat z
op l
(aaf)
diti
Gods
staven
leering
kunne
Intu
mogen
doen
des t
de rap
van G
sen u
gehaal
wel de
te wil
predik
voor l
willen
beware
maar

1) Z

Verg

Om
spreke
aan d
recht.
is besj
dat oo
nog as
het va
zouden
die op
staan,
geleke
zijn, e
schrev
de Vri
Laat
overige
kwam
voor d
of oud
Kampe
toe gel
steit,
den b
Sedert
mag n
langhe
Er zi
vroeger
partij v
door n
van de
ons bl
Kb., l
wel re
Tot
vlothe
zwaren
de V.U
lukkig
promot
gedach
toe. Be
de V.U
plaatse
in mee
court d
thans i
streeks
laat z
meerde
werkin
Kampe
Even
worden
er bezv
motie
Vrije U
samen
leerna
sche v
weigert
deze n
zou zij
Men
behand
vormen
We